

КАТЕХЕТИЧНА ПРОПОВІДЬ ПРО БОЖЕСТВЕННУ ЛІТУРГІЮ #13 ВОДА, ЩО ВИТІКАЄ З БОКУ ХРИСТА

Практика додавання води до вина стала поширеною в греко-римському світі, навіть серед євреїв. Перша згадка про додавання гарячої води до Чаші на Літургії є дуже давня та походить з Візантії з VI століття. Зрозуміло, що додавання гарячої води до Чаші не було викликане фактом заморожування чаші, що не було характерним у Середземноморському кліматі, це було просто справою смаку, як, наприклад, додавання до кави цукру та крему, доки літургисти не звернули на це увагу в одинадцятому столітті, коли вони бачили у цьому образ проколеного списом боку Христа, з якого вийшла кров та вода. Після вливання теплоти, священики отримують частину Святого Хліба біля Престолу та читають молитву перед Св. Причастям. Після споживання Хліба, вони підходять, щоб пити з Чаші.

З цього моменту до завершення богослуження існують різні молитви, які супроводжують ці дії у різних виданнях тексту у Візантійській Церкві. Оскільки, час між піднесенням Хліба та уділенням його вірним є зараз помітно довшим, ніж раніше. Адже після додавання частин Св. Письма і молитов, розламування Хліба, додавання гарячої води до Чаші, а потім самого Хліба - відкладався дискос і Чашу накривалося, та промовлялися молитви, і священики закликали вірних приступати до Св. Причастя. Священик, який очолює богослуження, передає Чашу диякону, який підходить до центру царських дверей і промовляє: «З страхом Божим і з вірою, приступіть!» І, оскільки, первісний псалом був надто короткий, співалися інші пісні під час Причастя вірних, які належать, як правило, до популярних гімнів сьогодні.

Виникає питання, чому диякон запрошує людей до Причастя другий раз, а не головний священик, який виголосив перше запрошення з вигуком «Святее святым»? На цьому етапі диякон (або священик, якщо немає диякона) технічно не запрошує людей до Причастя, а просто оголошує про початок уділення мирянам Св. Причастя (зверніть увагу, що духовенство вже отримало Причастя), відповідальністю диякона є підтримувати порядок, як це він виголошує словами: «Господу помолімся» або «Станьмо гідно», або як тут: «Підійди». Диякон, мабуть, тримає Чашу, тому що в ранній час задовго до звичаю змішування Святого Хліба у Чаші з вином, люди приймали Святе Причастя під двома видами окремо - єпископ або головний священик, який роздавав частинці Хліба та диякон підносив до уст вірних Чашу.